

A magyar társadalom kettős elvárást támaszt a kisgyermekes édesanyák felé. Egyfelől fontos, hogy a közösség hasznos tagjaiként kamatoztassák képességeiket a munkaerőpiacon és hozzájáruljanak a család anyagi biztonságához, másfelől nem tartják őket teljes értékű munkaerőnek és nagy mértékben szükség van rájuk otthon is, hogy gondoskodjanak gyermekeik neveléséről. Az egymásnak ellentmondó elvárásokra egy hazai reprezentatív felmérés világított rá, amelyet az UNICEF az Indotek Group támogatásával végzett el.

Az UNICEF Magyarország az Indotek Group támogatásával a kisgyermekes anyák munkaerőpiaci helyzetével kapcsolatban készített átfogó, reprezentatív felmérést. A Publicus Intézet 1002 fő – melynek 53%-a volt nő, 47%-a férfi – megkérdezésével végzett kutatása többek között arra kereste a választ, hogy a társadalom miként viszonyul a kisgyermekes anyák visszailleszkedéséhez a munka világába. A megkérdezett nők 84%-a visszatér dolgozni a gyermekvállalás után és ez elvárás is feléjük, azonban a válaszadók 73%-a szerint a kisgyermeket nevelő anyák nem számítanak teljes értékű munkaerőnek.

A felmérésből egyértelműen kiderül, hogy a társadalomban az számít természetesnek, ha az anyák dolgoznak. A gyermekkel rendelkező (nem GYES-en vagy GYED-en lévő) nők 84%-a nyilatkozott úgy, hogy gyermeknevelés mellett visszament dolgozni is. A többség a gyermek világra hozatala után 3,3 évvel áll újra munkába, Budapesten átlagosan 2,5 évet töltenek otthon az anyukák. Leggyorsabban a diplomás nők térnek vissza dolgozni (2,6 év), a leghosszabb ideig a szakmunkás végzettségű nők maradnak távol a munkaerőpiactól (4,2 év). Az anyák 10%-a gyermeke kétéves korában, 61%-a 3 éves korában kezd újra dolgozni.

A kisgyermekes anyák munkavállalásával kapcsolatban a felmérés több ellentmondásra világított rá. Túlnyomó többség, a megkérdezettek 92%-a gondolja úgy, hogy egy együtt élő pár esetén

az a helyes, ha a férfi és a nő is hozzájárul a család jövedelméhez. A válaszadók több mint fele (54%) nem ért egyet azzal a kijelentéssel, hogy egy kapcsolatban a férfi feladata a pénzkeresés, a nőé pedig a háztartás és a család ellátása. Nagyon sokan (85%) gondolják azonban úgy, hogy egy ideális világban a kisgyereket nevelő anyáknak nem kellene dolgozniuk.

Azzal az állítással, hogy „egy kisgyerekes nő nem tud teljes értékű munkaerő lenni, mert korán kell hazamennie és gyakran ott is kell maradnia, ha beteg a gyereke” 73% értett egyet. Minél magasabb a megkérdezettek iskolai végzettsége, annál árnyaltabb ez a kép: míg a legfeljebb 8 általánost végzettek 85%-a gondolkodik így, addig a diplomásoknak mindössze 58%-a. Bár a résztvevők nagyobb része szerint a kisgyerekes anyukák nem számítanak egyenértékű munkaerőnek, a válaszadók 75%-a mégis szívesen alkalmazna kisgyerekes nőt.

Az anyaság és a munka kapcsolatának megítélését illetően is ellentmondásos eredményeket hozott a felmérés. A válaszadók szerint nem releváns az anya munkaerőpiaci státusza a gyerekükkel való kapcsolat szempontjából, 71% szerint egy dolgozó anya ugyanolyan meleg és szoros kapcsolatban lehet a gyermekeivel, mint egy olyan anyuka, aki nem dolgozik. Ugyanakkor a megkérdezettek több mint fele (62%) szerint a család élete megsínyli, ha az anya teljes munkaidőben dolgozik, még többen, 75%-ban vélik úgy, hogy a gyereket hároméves kora előtt hátrány éri, ha az édesanyja dolgozik. Azzal a kijelentéssel, hogy a „háziasszonyi teendők ellátása éppen olyan önmegvalósítás lehet egy nő számára, mint a kereső munka”, 65% ért egyet. Ez utóbbi téma esetében is elmondható, hogy minél magasabb a megkérdezettek iskolai végzettsége, annál kevésbé értenek egyet a kijelentéssel (8 általános: 76%, diplomás: 51%).

„Hihetetlenül izgalmas és időszerű ez a téma, hiszen a felmérés is bizonyítja, hogy az édesanyák munkaerőpiaci visszailleszkedése kapcsán számos – olykor egymásnak is ellentmondó – megítélés és érv merül fel. A munka folyamatosan változó világában nagy szükség mutatkozott egy olyan felmérésre, amely általános képet ad arról, hogy miként

vélekedik a társadalom bizonyos alapkérdésekről. A gyermek jóléte szempontjából óriási jelentősége van az édesanya testi-lelki jólétének és a család erőforrásainak is és mindezt alapvetően befolyásolja az, hogy dolgozó anyaként mivel kell szembenézni” – mondta Mészáros Antónia, az UNICEF Magyarország ügyvezető igazgatója. „Az Indotek Group és az UNICEF is elkötelezetten keresi azokat a megoldásokat, amelyek a gyermek, az anya és a teljes család érdekét szolgálják, így a felmérést hamarosan terepkutatással folytatjuk, amelybe bevonjuk a munkaerőpiaci, kormányzati szereplőket és természetesen magukat az anyákat is” – tette hozzá Mészáros Antónia.

„A munkáltatóknak a meglévő munkatársaik megtartása és az új munkatársak toborzása szempontjából is rugalmasan alkalmazkodniuk kell a munkaerőpiacon végbemenő folyamatokhoz. A foglalkoztatottakon belül egy különlegesen érzékeny csoportot alkotnak a kisgyermekes nők. Ahhoz, hogy munkáltatóként mindkét fél számára kölcsönösen előnyös értékajánlatot tudjunk számukra adni, elsőként speciális élethelyzetüket és igényeiket kell megismerni. Ehhez ad értékes támpontot minden foglalkoztató számára az UNICEF kutatása” – mondta el az együttműködés kapcsán Hermann Kamilla, az Indotek Group partnere.

„Az Indotek Groupnál a női munkavállalók aránya eléri a 45%-ot is, a fizikai munkaerő-állományt nem számolva pedig a 65%-ot is meghaladja, ezért is fontos számunkra ez a kutatási terület. Jelenleg is 13 kismama van állományban az Indotek Group kötelékében, és amennyiben az érintettek igénylik, örömmel várjuk vissza őket, akár csökkentett óraszámban is. Annak érdekében, hogy a kisgyermekes nők szaktudása naprakész maradjon, lehetőséget biztosítunk számukra projekt jelleggel is dolgozni a vállalatnál” – tette hozzá az Indotek Group partnere.

Február 19-én 18:00 órakor a Magvető Caféban **Erdei Katalin**, HR igazgató, **Geambasu Réka**, a budapesti Hétfő Kutatóintézet és a kolozsvári Babes-Bolyai Tudományegyetem (BBTE) kutatója,

Keveházi Kata

, a

[Jól-Lét Alapítvány](#)

elnöke és

Ócsai Dorka

, a Momminity Közösség alapítója vitatja meg azt, milyen lehetőségekkel és kihívásokkal kell a nőknek szembesülniük gyerekvállalás után a munkaerőpiacra való visszatérésben. A beszélgetést moderálja: Mészáros Antónia, az UNICEF Magyarország ügyvezető igazgatója.